

Tori Valla Teataja

TORI VALLA LEHT JAANUAR 2018 (NR 1)

Ülevaاتlikult uuest Tori vallast

AVE GRENBORG

TORI VALLA TEATAJA TOIMETAJA

Tori valla üldpindala on 611,11 km².

Valla territooriumil paikneb 41 küla, 3 alevikku ja linn, kokku elab vallas 11 694 elanikku, neist 5792 meest ja 5902 naist (1. jaanuari 2018 seisuga). Suurim asula on Sindi linn (3791 elanikku), järgnevad Tammiste küla (1409) ja Sauga alevik (1178). Üle 400 elaniku on Are alevikus (410), Eametsa külas (473), Kilksama külas (436) ja Tori alevikus (432). Üle 300 elaniku on Selja külas (301), üle 200 elaniku Jõesuu külas (288), Suigu külas (234) ja Taali külas (232). Kõige väiksema elanike arvuga on Elbi küla (3 elanikku).

Tori vallas on kolm põhikooli ja üks gümnaasium: Are kool (113 õpilast) Are alevikus, Sauga põhikool (171) Nurme külas, Tori põhikool (204) Tori alevikus ja Sindi gümnaasium (338 õpilast, neist gümnaasiumi osas 53) Sindis. Sindis tegutseb ka huvikool: Karl Rammi nimeline Sindi Muusikakool (83 õpilast).

Lasteaedu on viis: Sindi linnas asub Sindi lasteaed (13 rühma, 196 last), Sauga alevikus Jännesselja lasteaed (9 rühma, 169 last), Tammiste külas Tammiste lasteaed (5 rühma, 96 last), Suigu külas Are kooli lasteaed (4 rühma, 67 last), Tori alevikus Tori lasteaed (5 rühma, 88 last). Vallas on ka üks lastehoid: MTÜ Perebikeskuse lastehoid Sauga alevikus.

Kultuuriasutusi on neli: Are

huvikeskus, Sindi seltsimaja, Suigu seltsimaja ja Tori rahvamaja. Muuseumid asuvad Tori alevikus ja Sindi linnas.

Raamatukogusid on seitse: Sindi linnas, Are alevikus, Tori alevikus ja Sauga alevikus, Urge külas, Suigu külas ja Jõesuu külas.

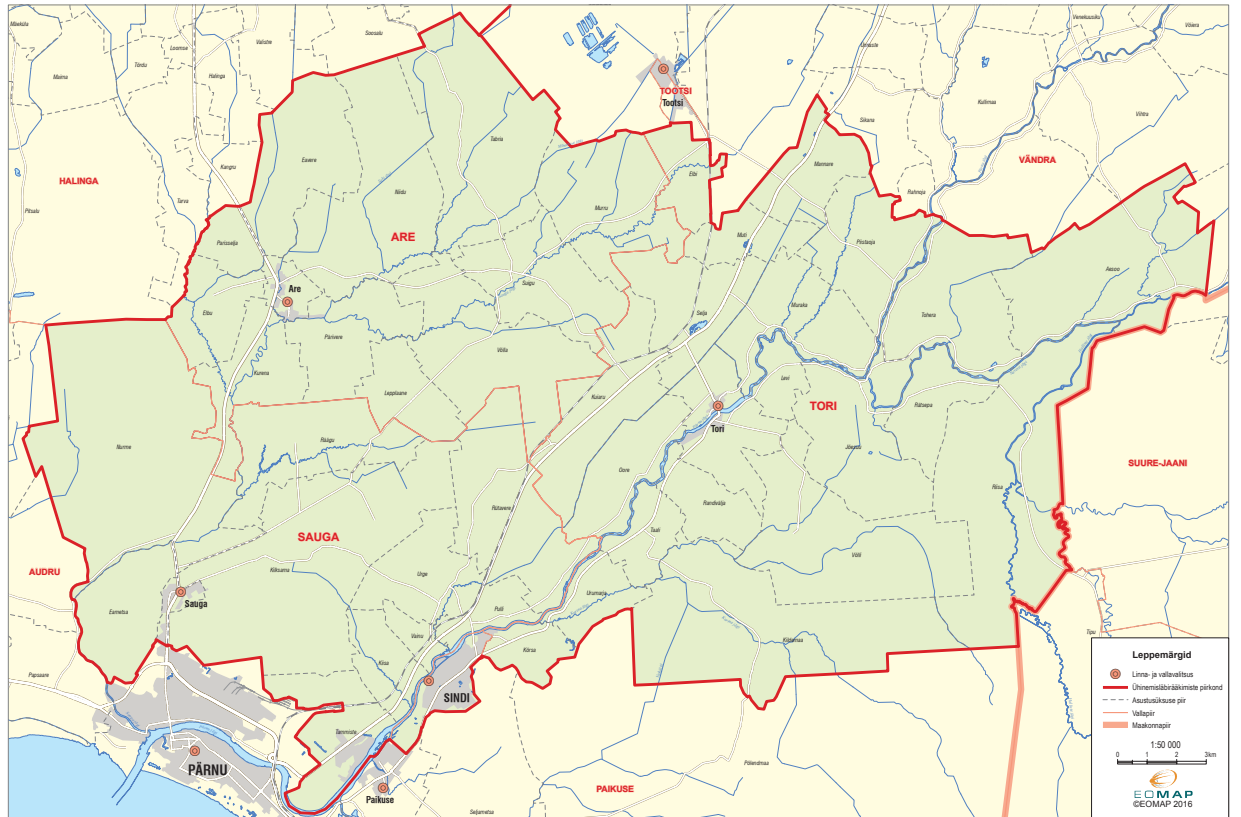
Noored käivad koos ja saavad huviringides osaleda kolmes noortekeskuses – Sindis, Saugas ja Ares, ja Suigu noortetoas.

Spordisõpradel on treeninguteks võimalik kasutada Sindi gümnaasiumi võimlat, Sauga alevikus endises vallamajas asuvat spordisaali, Are huvikeskuse spordisaali ja Tori põhikooli võimlat. Vabas õhus saab jalgpalli mängida Ares, Sindis, ja Saugas, korvpalli Ares, Sindis, Saugas, Tammistes ja Toris, võrkpalli Ares, Sindis, Saugas ja Toris, tennist Sindis ja Sauga alevikus. Väljõusaalid asuvad Sindis, Sauga alevikus ja Tammistes. Sindis on lisaks rulapark ja ronimissein, suvel avatakse väliuul, talvel võimalusel uisuväljak ja valgustatud suusarada. Staadionid asuvad valla koolide juures.

Hoolekandeesutused on Tori sotsiaalmaja, Are valla sotsiaalmaja ja Sindi sotsiaaltöökus.

Vallas on kolm kirikut: Eesti Sõjameeste Mälestuskirik Toris, Sindi õigeusu kirik, Randivälja Kristuse Sündimise kirik, Suigus palvela. Kalmistud asuvad Tori alevikus ja Sindi linnas.

Uues Tori vallas on hulk vaatamisväärsusi. Pulli külast on leitud Eesti vanima inimasula jälgi, Tori on kuulus Tori Põrgu ja hobusekasvatuse poolest. Sindis on palju arhitektuurse väärtusega ja ajaloo-

mälestisteks tunnistatud hooneid – kalevivabriku hooned ja vabriku elamud Pärnu maantee ääres, endise Sindi raudteejaama hooned koos kõrvalasuva kolme puitelamuga Paide maantee ääres jne. Võimas Sindi pais on rohkem kui poolteist sajandit olnud pinnuks silmas kaluritele ja jõeäärsetele elanikele. Riikliku arheoloogiamalestisena on kaitse alla võetud Akupere linnus Niidu külas, Are mõisapark on aga kaitse alla võetud nakkhiirte elupaigana.

Andmed pärinevad endiste Are, Tori ja Sauga valdade ning Sindi linna kodulehtedelt ja <http://www.haridussilm.ee>

Uue vallavalitsuse käivitamisest

LAURI LUUR

VALLAVANEM

Omavalitsuste ühinemine on jõus-
tunud ja alates esimesest jaanuarist
alustas tööd päris uus Tori valla-
valitsus, mis ei tekkinud lihtsalt
Sindi linnavalitsuse ning Sauga,
Are ja Tori vallavalitsuste liitmisel.
Sellise suurusega omavalitsus vajab
täiesti uut meele lähenemist, mis-
tõttu sai kiirkorras tehtud uus teeni-
stuskohade struktuur ja kohad
täidetud nii sise- kui väliskonkursi-
side kaudu. Kõik kulges tohutu
kiiruse ja kohati isegi sekundilise
täpsusega, et jõuda tegevustega
seaduses etteantud tähtaegade pii-
resse. Lehe ilmumise hetkel on
veel mõned ametikohad täitmata
ja asutuse töövoime pole veel täie-
lik, kuid oleme jõudnud piisavalt
sisse elada, et tagada elanikele va-
jalikud teenused.

Loomulikult oli asutuste ühen-
damise kurvem pool see, et kokku
tuli koondada viisteist inimest.
Osade jaoks oli see ootuspärane,

kuid kõigi jaoks paraku mitte. Sa-
mas ei olnud ka väga valikut, sest
uus asutuses polnud enam vaja
kahte maanõunikku, nelja valla-
sekretäri või üheksat raamatupi-
dajat jne. Tahan isiklikult tänada
kõiki neid, kes uude struktuuri ei
mahtunud, kuid kes andsid oma
aastatepikkuse suure panuse Sindi
linna ja Are, Tori ning Sauga val-
dade ülesehitamisele. Teie panus
oli ülioluline ja ma loodan, et ühe
ukse sulgumisega avanevad kohe
mitmed uued võimalused ja ees-
märgid mille poole püüelda.

Uues vallavalitsuses on kokku
49 teenistuskohat. Praegu on nen-
dest täitmata veel kaheksa. Ava-
lik konkurss on välja kuulutatud
kuue ametikoha täitmiseks ning
paar kohta jääb esialgu kindlasti
täitmata. Lõplik struktuur ja ame-
tikohtade arv tekib aja jookul,
kui kõik töötajad on saanud sisse
elada. Nii mõnigi võib leida, et
töö sellise suurusega omavalitsuses
pole päris ootuspärane või valitud
ametikoht ei ole sobiv jms, kuid
seda näitab aeg.

Personalivajadust mõjutab kind-
lasti ka uue ametiasutuse üles ehi-
tamiseks kuluv aeg. Hetkel kulub
palju energiat selleks, et sisustada
uus koduleht, luua uus dokumen-
dihaldussüsteem, ühendada eri-
nevad registrid ja infosüsteemid,
koostada erinevad korrad ja mää-
rused jne. Kui kõik see saab teh-
tud, mis toimub umbes aastaga,
siis võib teataval määral väheneda
ka personali vajadus. Samas tekib
meil aga veelgi suurem võimekus
erinevaid vallaelu puudutavaid kü-
simusi lahendada.

Kokkuvõtvalt saab kinnitada,
et algus ei ole olnud lihtne ja täis-
võimsusel uus Tori vallavalitsus
kindlasti veel ei tööta, kuid liigu-
me jõuliselt selles suunas. Hetkel
oleme võtnud eesmärgiks lisaraha
kaasamise KIKist, EASist ja mu-
jalt, et saaksime ellu viia mitmeid
lubatud investeeringuid, sh Sindi
tänavavalgustuse ja laululava täie-
lik renoveerimine, Suigu lasteaia
renoveerimine, Tori muuseumi
katuse vahetus, kergliiklusteed
Saugas ja Sindis jpm.

Eesti Vabariik 100 tähtsündmused 24. veebruaril Tori vallas

ESTI VABARIIK
100

ISESEISVUSPÄEVA PIDULIK LIPUHEISKAMINE kell 7.55 Sindi raekoja ees

Pidulik lippude rivistus, lipuheiskamine Sindi raekoja torni, rongkäik

Kaitseliidu Pärnumaa maleva liputoimkond ja puhkpilliorkester Kaido Kivi dirigeerimisel. Kodutütarde Pärnumaa ringkonna kodutütred ja noorkotkad. Sindi laulukoor Kristel Reinsalu dirigeerimisel. Sindi gümnaasiumi õpetaja Eneli Arusaare õpilaste mõtisklus: „Inimeseks olemine“.

Oodatud saja kandelipu alla koolinoored, seltside ja kogukondade esindajad!

Rongkäik algab Sindi raekoja eest ja lõpeb Sindi Gümnaasiumi õuel. Olenevalt ilmaoludest jätkub pidu ühislaulmisega koolimaja õuel või aulas. Sündmuse eestvedaja MTÜ Eesti Lipu Seltsi Sindi osakond ja Sindi gümnaasium.

TORI FOLKLOORIPÄEV “100 AASTAT EESTIMAAD” kl 10.00 Tori rahvamajas

Üles astuvad Tori lasteaia, Tori põhikooli ja Tori rahvamaja kollektiivid.

EESTI VABARIIGI 100. AASTAPÄEVALE PÜHENDATUD PIDULIK JUMALATEENISTUS kell 12.00 Eesti Sõjameeste mälestuskirikus Toris

KONTSERT “EESTI VABARIIGI 100. SÜNNIPÄEV” kell 14.30 Are huvikeskuses

“Eesti Vabariik 100” – Pärnu muuseumi direktor Aldur Vunk A. Kivirähki monoloog “Millest kõneleb vana taksojuht kuupaistel” Indrek Taalmaa esituses
Musitseerivad Indrek ja Kristjan Kalda.

Tori valla ajaleht hakkab esialgu ilmuma kaks korda kuus, see saadetakse tasuta igasse valla postkasti ja pannakse üles valla veebilehele www.torivald.ee. Lehte toimetab **Ave Grenberg**, tel 5866 6327, e-post ajaleht@torivald.ee.

Esimene number kannab nime Tori Valla Teataja, kuid vallaelanike ettepanekud nime kohta on oodatud e-posti aadressil ajaleht@torivald.ee. Reklaami ja kuulutuste hinnad on välja töötamisel ning avaldatakse valla lehes ja valla veebilehel.

Kaastöid oodatakse e-posti aadressil ajaleht@torivald.ee.

TORI VALLAVOLIKOGU

Volikogu esimees: **Enn Kuslap**, e-post enn.kuslap@torivald.ee
Volikogu aseesimees: **Kalev Kiisk**, e-post kalev.kiisk@torivald.ee

VOLIKOGU LIIKMED

Vilja Alamaa, e-post vilja.alamaa@torivald.ee
Tõnu Sepik, e-post tonu.sepik@torivald.ee
Kandela Õun, e-post kandela.oun@torivald.ee
Gerli Mets, e-post gerli.mets@torivald.ee
Elis Vahemets, e-post elis.vahemets@torivald.ee
Toivo Agafonov, e-post toivo.agafonov@torivald.ee
Kristo Kaukver, e-post kristo.kaukver@torivald.ee
Mihkel Kalamees, e-post mihkel.kalamees@torivald.ee
Marko Šorin, e-post marko.sorin@torivald.ee
Kardo Kase, e-post kardo.kase@torivald.ee
Kaire Kangur, e-post kaire.kangur@torivald.ee
Ants Lopsik, e-post ants.lopsik@torivald.ee
Toomas Kandima, e-post toomas.kandima@torivald.ee
Andres Mõis, e-post andres.mois@torivald.ee
Piret Lille, e-post piret.lille@torivald.ee
Margo Põbo, e-post margo.pobo@torivald.ee
Jaan Kägu, e-post jaan.kagu@torivald.ee
Raivo Jürimäe, e-post raivo.jyrimae@torivald.ee
Mart Ruumet, e-post mart.ruumet@torivald.ee
Katrin Tiimann, e-post katrin.tiimann@torivald.ee
Markko Virkus, e-post markko.virkus@torivald.ee

VOLIKOGU KOMISJONID

Haridus- ja noorsookomisjon

Esimees: Kandela Õun
Aseesimees: Mihkel Kalamees
Liikmed: **Pille Kuusik**, **Piret Dreiman**, **Anu Pikk**, **Margit Mihkelsoo**, **Heli Müristaja**, **Liina Müür**, **Riina Mürsepp**, **Ivika Uslov**, **Leelo Lusik**

Kultuurikomisjon

Esimees: Mart Ruumet
Aseesimees: Ants Lopsik
Liikmed: **Argo Juske**, **Andra Sómer**, **Vilja Alamaa**, **Kristi Ki-visaar**, **Anneli Uustalu**, **Urmars Parts**, **Ain Miilberg**, **Marge Lumisalu**, **Velle Rohelpuu**

Majanduskomisjon

Esimees: Jaan Kägu
Aseesimees: Andres Mõis
Liikmed: **Aare Nõmmik**, **Enn Kuslap**, **Kalev Kiisk**, **Katrin Tiimann**, **Marko Šorin**, **Raivo Jürimäe**, **Toivo Agafonov**, **Tõnu Sepik**, **Valev Udras**

Arengu- ja planeeringukomisjon

Esimees: Elis Vahemets
Aseesimees: Margo Põbo
Liikmed: **Janek Bahovski**, **Tõnu Sepik**, **Karet Akkaja**, **Enn Raadik**, **Kardo Kase**, **Janek Leppnurm**, **Raivo Jürimäe**, **Ivari Niinemäe**, **Anne Urban**

Sotsiaalkomisjon

Esimees: Gerli Mets
Aseesimees: Kaire Kangur
Liikmed: **Kristo Kaukver**, **Kaisa Üprus-Tali**, **Janika Klein**, **Katrin Hansumäe**, **Kaire Parts**, **Marika Heindla**, **Ave Aaslaid**, **Siiri Kukk**, **Merike Kalden**

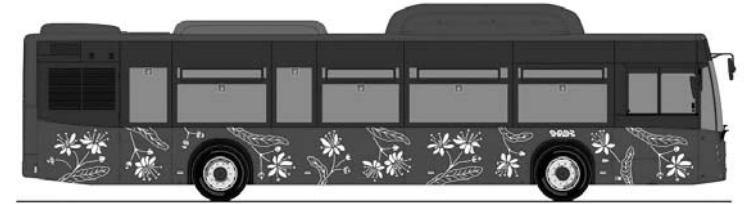
Keskkonnakomisjon

Esimees: Kalev Kiisk
Aseesimees: Toomas Kandima
Liikmed: **Jaan Kägu**, **Piret Lille**, **Raivo Jürimäe**, **Hillar Lilleste**, **Eduard Jaansen**

Veebruarist muutub linnaliini nr 11 graafik

Buss nr 11 hakkab 1. veebruarist sõitma marsruudil Vabaduse park – Tallinna mnt – Madise/Lõo. Vana-Pärnusse buss enam ei sõida. Väljumine Sauga alevikust Madise peatusest ja Lõost nihkub minut senisest varasemaks.

Täpsem info veebilehelt www.peatus.ee

TORI VALLAVALITSUSE KONTAKTANDMED JA TÖÖKORRALDUS

Juriidiline aadress: Tori Vallavalitsus, Pärnu mnt 12, Sindi, Tori vald, 86705 Pärnu maakond
Üldinfo telefon: 445 1881
Üldine e-posti aadress: tori@torivald.ee
Registrikood: 77000341
Veebileht: www.torivald.ee
E-arved: torivv@e-arvetekeskus.eu
Arvelduskonto: EE642200001120160667 Swedbank
Tööaeg: E-R 8.00–12.00; 12.30–16.30
Palume vastuvõtt eelnevalt kokku leppida.

Tori Vallavalitsus paikneb neljas majas:
Sindis – Pärnu mnt 12, Sindi, Tori vald, 86705 Pärnumaa

Sindi endises linnavalitsuse majas asuvad vallavanem, kantselei, finantsosakond, haridus- ja kultuuri-osakond. Lisaks on Sindis kohapeal sotsiaalnõunik, lastekaitsespetsialist, sotsiaaltöö spetsialist ja avahooldustöötaja.

Toris – Selja mnt 2, Tori alevik, Tori vald, 86801 Pärnumaa

Tori endises vallavalitsuse majas asub majandusosakond, mida juhib majandusosakonna juhataja Jüri Puust. Lisaks on Toris kohapeal sotsiaaltöö spetsialist ja avahooldustöötaja.

Saugas – Selja tee 1a, Sauga alevik, Tori vald, 85008 Pärnumaa

Sauga endises vallavalitsuse majas asub arengu- ja planeeringu osakond, mida juhib abivallavanem Signe Rõngas. Majandusosakonnast asuvad Saugas keskkonnanõunik ja registripidaja. Lisaks on Saugas sotsiaalosakonnast lastekaitseõunik, lastekaitsespetsialist, sotsiaaltöö spetsialist, avahooldustöötaja ning abivallavanem Priit Ruut, kes juhib sotsiaalosa-konda.

Ares – Päriveri tee 17, Are alevik, Tori vald, 87301 Pärnumaa

Are endises vallavalitsuse majas on kohapeal sotsiaaltöö spetsialist ja avahooldustöötaja. Reedeti on kohal infohalduse spetsialist Terje Võsumets ja abivallavanem Signe Rõngas.

Sünde, surmasid ja elukohti on võimalik registreerida Sindis kõigil tööpäevadel, Toris teisipäeval, Saugas teisipäeval ja neljapäeval ning Ares reedel.

VALLAVALITSUSE LIIKMED

Vallavanem **Lauri Luur**, e-post lauri.luur@torivald.ee, tel 523 7966, Sindi
Abivallavanem (areng, planeerimine) **Signe Rõngas**, e-post signe.rongas@torivald.ee, tel 525 3189
Abivallavanem (haridus, kultuur) **Jana Malõh**, e-post jana.maloh@torivald.ee, tel 525 9421
Abivallavanem (sotsiaaltöö) **Priit Ruut**, e-post priit.ruut@torivald.ee, tel 5649 0409
Valitsuse liige (majandus) **Jüri Puust**, e-post jyri.puust@torivald.ee, tel 518 3374
Valitsuse liige **Kaie Toobal**, e-post kaie.toobal@torivald.ee
Valitsuse liige Sindi asjade alal **Raigo Paulberg**, e-post raigo.paulberg@torivald.ee

Tori Vallavalitsuse teenistujate struktuur:
KANTSELEI

Vallasekretär **Siiri Jõerand**, e-post siiri.joerand@torivald.ee, tel 5884 3905, Sindi
Andmekaitse- ja personalispetsialist **Eve Atka**, e-post eve.atka@torivald.ee, tel 445 1883, Sindi
Rahvastikuspetsialist **Alli Hansumäe**, e-post alli.hansumae@torivald.ee, tel 445 1886, 5870 0878; E, K, N, R - Sindi, T - Tori
Infohalduse spetsialist **Terje Võsumets**, e-post terje.vosumets@torivald.ee, tel 526 9732; E, K - Sindi; T, N - Sauga; R - Are
Sekretär **Rita Keres**, e-post rita.keres@torivald.ee, tori@torivald.ee, tel 445 1881, Sindi

FINANTSOSAKOND

Pearaamatupidaja **Güllü Kaunissaar**, e-post

gulli.kaunissaar@torivald.ee, tel 505 5261, Sindi
Finantsist **Marika Klausson**, e-post marika.klausson@torivald.ee, Sindi
Vanemraamatupidaja **Reesi Popilenkov**, e-post reesi.popilenkov@torivald.ee, tel 5302 5090, Sindi
Raamatupidaja **Li Kaljurand**, e-post li.kaljurand@torivald.ee, tel 445 1889, Sindi
Raamatupidaja **Getlin Kakko**, e-post getlin.kakko@torivald.ee, tel 445 1888, Sindi
Raamatupidaja-kassapidaja **Margot Peedimaa**, e-post margot.peedimaa@torivald.ee, tel 5368 2992, Sindi

MAJANDUSOSAKOND

Majandusosakonda juhib valitsuse liige Jüri Puust.

Hangete peaspetsialist **Ester Märss**, e-post ester.marss@torivald.ee, tel 503 4679, Tori
Taristunõunik **Toomas Parm**, e-post toomas.parm@torivald.ee, tel 520 6932, Tori
Keskkonnanõunik **Helen Mihkelson**, e-post helen.mihkelson@torivald.ee, tel 5594 0777, Sauga
Registripidaja **Janne Soosalu**, e-post janne.soosalu@torivald.ee, tel 525 3929, Sauga

ARENGU- JA PLANEERIGU OSAKOND

Osakonda juhib abivallavanem Signe Rõngas.
Vallaarhitekt **Kristjan Kullerkan**, e-post kristjan.kullerkan@torivald.ee, tel 5918 2828, Sauga
Maanõunik **Mati Leht**, e-post mati.leht@torivald.ee, tel 442 0728, Sauga
Planeerimisspetsialist **Piret Kallas**, e-post piret.kallas@torivald.ee, tel 442 0330, Sauga
Ehitusspetsialist (registripidaja) **Kristina Lüüdik**, e-post kristina.lyydik@torivald.ee, tel 442 0718, Sauga

HARIDUS- JA KULTUURIOSAKOND

Osakonda juhib abivallavanem Jana Malõh.
Kultuurinõunik **Mart Tõnismäe**, e-post mart.tonismae@torivald.ee, tel 445 1890, Sindi
Noorsootöö nõunik **Erika Nõmm**, e-post erika.nomm@torivald.ee, tel 515 4337, Sindi

SOTSIAALOSAKOND

Osakonda juhib abivallavanem Priit Ruut.
Sotsiaalnõunik **Kaja Rebane**, e-post kaja.rebane@torivald.ee, tel 445 1884, 505 3978, Sindi
Lastekaitseõunik **Liina Lelov-Aasmaa**, e-post liina.lelovaasmaa@torivald.ee, tel 5368 2558, Sauga
Lastekaitsespetsialist **Krista Kämer**, e-post krista.kamer@torivald.ee, tel 5331 4949, Tori; teeninduspiirkond: endine Sauga vald, endine Tori vald
Lastekaitsespetsialist **Gerlin Kõre**, e-post gerlin.kore@torivald.ee, tel 5309 3130, Sindi; teeninduspiirkond Sindi linn, endine Are vald
Sotsiaaltöö spetsialist **Tiina Männik**, e-post tiina.mannik@torivald.ee, tel 5556 2120, Are; teeninduspiirkond: endine Are vald
Sotsiaaltöö spetsialist **Anu Eisenschmidt**, e-post anu.eisen@torivald.ee, tel 530 93150 Sauga; teeninduspiirkond: endine Sauga vald
Sotsiaaltöö spetsialist **Silvi Pool**, e-post silvi.pool@torivald.ee, tel 518 4066 Tori; teeninduspiirkond: endine Tori vald

Sotsiaaltöö spetsialist **Anne Ats**, e-post anne.ats@torivald.ee, tel 5323 6341 Sindi; teeninduspiirkond: Sindi linn
Avahooldustöötaja **Heli Tõrva**, e-post heli.torva@torivald.ee, tel 529 3053; tööpiirkond: endine Are vald, Nurme, Eametsa, Kilksama, Räägu külad
Avahooldustöötaja **Renna Järve**, e-post renna.jarve@torivald.ee; tööpiirkond: Sindi linn, Pulli, Rütavere, Urge, Vainu, Kiisa, Tammiste külad
Avahooldustöötaja **Küllike Almosen**, e-post kyllike.almosen@torivald.ee; tööpiirkond: Sindi linn, Pulli, Rütavere, Urge, Vainu, Kiisa, Tammiste külad
Avahooldustöötaja **Jagne Kraav**, e-post jagne.kraav@torivald.ee, tel 525 8765; tööpiirkond: endine Tori vald, Sauga alevik

VOLIKOGU ISTUNGIL

Tori Vallavolikogu detsembrikuu istungil osalesid kakskümmend volikogu liiget kahekümne kolmest. Istung toimus seekord Sindi Seltsimajas.

Volikogus otsustati:

- volikogu esimehele määrata hüvitiseks 1000 eurot kuus, mida rakendatakse tagasiulatuvalt alates 27.11.2017.
- vallavanemale määrata töötasuks 2750 eurot kuus. Samuti määrati vallavanema kasutusse ametiauto, mille garažeerimise koht on Kubja-Jõe, Niidu küla, Tori vald, Pärnumaa. Ametiauto aastaseks kütusekulu limiidiks määrati 2500 liitrit. Vallavanemale määrati mobiiltelefoni ametiülesannete täitmiseks kasutamise kululimiit 50 eurot kuus
- määrata abivallavanema töötasuks 2300 eurot kuus ning maksta abivallavanemale isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise eest hüvitist kuni 335 eurot kuus arvestusega 0,30 eurot ühe kilomeetri kohta sõidupäeviku alusel. Abivallavanemate telefoni ametiülesannete täitmiseks kasutamise kululimiidiks määrati 50 eurot kuus. Abivallavanem Signe Rõngase kasutusse ametiauto, mille garažeerimise koht on Langi, Murru küla, Tori vald, Pärnumaa ning ametiauto aastane kütusekulu limiit on 2500 liitrit.
- maksta endistele vallavanematele ja linnapeale seoses volituste tähtajalise lõppemisega ühekordset hüvitist järgmiselt:
  1. endisele Are vallavanemale Signe Rõngasele summas 9941,38 eurot;
  2. endisele Tori vallavanemale Kaie Toobalile summas 22 408,83 eurot ja hüvitist kasutamata jäänud puhkuspäevade eest (4 kalendripäeva) summas 262,64 eurot;
  3. endisele Sauga vallavanemale Andres Hirvelale summas 11

897,41 eurot;

4. endisele Sindi linnapeale Rein Arikole summas 10 660,59 eurot.
- maksta seoses volituste lõppemisega ühekordset hüvitist järgmiselt:
  1. endisele Are Vallavolikogu esimehele Lauri Luurile summas 5122,24 eurot;
  2. endisele Tori Vallavolikogu esimehele Kalev Kiisale summas 4606,06 eurot;
  3. endisele Sauga Vallavolikogu esimehele Meelis Tombergile summas 1709,23 eurot;
  4. endisele Sindi Linnavolikogu esimehele Toomas Asile summas 5368,56.
- korraldada ümber Tori valla ametiasutused Are Vallavalitsus (registrikood 75004671), Sauga Vallavalitsus (registrikood 75009622), Tori Vallavalitsus (registrikood 75011760) ja Sindi Linnavalitsus (registrikood 75004932) ühendamise teel ja moodustada alates 01.01.2018 ametiasutusena Tori Vallavalitsus. Seoses ümberkorraldamisega ja uue ametiasutuse moodustumisega lõpetada Are Vallavalitsuse, Sauga Vallavalitsuse, Tori Vallavalitsuse ja Sindi Linnavalitsuse tegevus 31.12.2017 ning arhiveerida nende registrikoodid.
- kinnitada Tori Vallavalitsuse põhimäärus, palgajuhend ning struktuuri ja teenistuskohdade koosseis.
- kinnitada volikogu alatiste komisjonide koosseisud.
- anda nõusolek OÜ Are Vesi omafinantseeringu tagamiseks 100 000 (üks sada tuhat) euro ulatuses.

Revisjonikomisjoni esimehe, aseesimehe ja liikme kohale esitati Marko Šorini, Kardo Kase ja Mihkel Kalamehe kandidatuurid. Kuid esitatud volikogu liikmed ei ole nõus kandideerima ning revisjonikomisjoni koosseisu valimine otsustati lükata edasi järgmisele istungile.

VALLAVALITSUSES OTSUSTATI

10. jaanuaril

1. Nõustuda AS Green Marine poolt Keskkonnaametile esitatud jäätmeloomuutmise taotlusega.
2. Väljastada projekteerimistingimused:
  - 2.1 Tammiste külas paikneva suvila laiendamiseks üle 33% selle esialgsest mahust ning selleks vajaliku ehitusprojekti koostamiseks;
  - 2.2 Nurme küla kahele kinnistule üksikelamute püstitamiseks ja selleks vajaliku ehitusprojekti koostamiseks;
  - 2.3 Urge külas abihooned püstitamiseks ning selleks vajaliku ehitusprojekti koostamiseks.
3. Anda ehitusload:
  - 3.1 Nurme külas päikeseelektri tootmisjaama püstitamiseks;
  - 3.2 Eametsa külas üksiklamu püstitamiseks.
4. Muuta Suigu külas asuva kinnistu nime vastavalt omaniku soovile.
5. Lageda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunud Are piirkonna majapidamised, kus ei elata või kinnistud, milles ei toimu tootmistegavust.
6. OÜ Are Vesi juhatase esimehe igakuise tasu suuruseks määrata 900 eurot.
7. Algatada Karl Rammi nimelise Sindi Muusikakooli arengukava 2018-2022 koostamine.
8. Rahastada lapsehoiuteenusel käivate laste kohatasud.

9. Avaldada tunnustust ja autasustada 50. sünnipäeva puhul ning tulemusliku töö eest Tori Põhikooli vanemõpetajat Anne Rätsepat Tori Vallavalitsuse tänukirjaga.
10. Taotlusi huvitegevuse rahaliseks toetamiseks mitte rahuldada, kuna puudub volikogu poolt kinnitatud huvitegevuse toetamise kord. Vallavalitsus töötab välja eelnõu volikogule esitamiseks.
11. Eraldada vajaduspõhist peretoetust.
12. Anda volitused sotsiaaltöö spetsialistidele eestkostetavate pangatehinguteks.
13. Eraldada hooldajatoetused.
14. Määrata isikliku abistaja teenus.
15. Kompenseerida puudega alaealise transpordikulu sõiduks haridusasutusse.
16. Maksta eakatele sünnipäevatoetust (endine Sauga vald).
17. Jätta sünnitoetus eraldamata, kuna avaldus ei vasta tingimustele, mis on välja toodud määruses „Sotsiaaltoetuste maksamise kord Sauga vallas“.
18. Maksta matusetootused.
19. Lõpetada hooldus- ja hooldajatoetuse maksmine.
20. Maksta sünnitoetused.
22. Muuta Tori Vallavolikogu 12.12.2017 otsust nr 13 „Tori Vallavalitsuse struktuuri ja teenistuskohdade koosseisu kehtestamine“.

Rohelise Jõemaa Koostöökogu avab LEADER-taotlusvooru projektitaotluste vastuvõtmiseks

Taotlusvoor on avatud 5. märtsist 18. märtsini 2018. Taotleda võivad endiste Tori ja Are valla ning Sindi linna piirkonnas tegutsevad ettevõtjad, mittetulundusühingud, sihtasutused, kohalik omavalitsus. Avatakse meetmed:

Meede 1 Nutikad asjad, ettevõtluse mitmekesistamine, konkurentsivõime tõstmine tootmises ja teeninduses. Toetatakse toodete ja teenuste arendamist, majandustegevuse mitmekesistamist, koostööd ja investeringuid. Toetuse miinimumsumma 5000 eurot, maksimumsumma 70 000 eurot.

Meede 3.1 Piirkonna eripära, tunnusüritused. Toetatakse tunnusürituste korraldamist. Toetuse miinimumsumma 5 000 eurot, maksimumsumma 15 000 eurot.

Meede 3.2 Piirkonna eripära, piirkonna eripärale tuginevad investeringud. Toetatakse kultuuriväärtuslike objektide renoveerimist, ehitamist ja korrastamist; piirkonna eripärale tuginevate investeringute teostamist. Toetuse miinimumsumma 5000 eurot, maksimumsumma 100 000 eurot.

Meede 4.1 Kogukonna meede, jätkusuutlik kogukond. Toetatakse kogukonna (sh laste ja noorte) ühistegavust, vahendite soetamist. Toetuse miinimumsumma 3000 eurot ja maksimumsumma 6000 eurot.

Igasse meetmesse võib taotleda ühe projekti samas taotlusvoorus. Taotleja peab vastama LEADER-meetme määruses § 27 loetletud tingimustele ning esitama nõutavad dokumendid ja projekti-taotluse hindamiseks vajaliku lisainformatsiooni vastavalt LEADER-meetme määruse ja kohaliku tegevusgrupi nõuetele.

LEADER TAOTLUSVOORU INFOPÄEVAD JA KONSULTATSIOONID TORI VALLAS

6. veebruaril 2018 kell 17.00-19.00 Are huvikeskuse väikesaalis;
12. veebruaril 2018 kell 17.00-19.00 Tori endise vallamaja saalis;
15. veebruaril 2018 kell 17.00-19.00 Sindi raekoja saalis.

Teema: taotlusvooru info ja taotlemise tingimuste tutvustus. Toetusmeetmed ja nõutavad dokumendid, nõuded taotlejale ja taotlusele, uus e-PRIA.

Eesmärk: tagada taotlejale kohaliku valla tasandil taotlusvooru info ja taotlemise tingimuste tutvustus, võimaldada soovijaile individuaalne kon-

sultatsioon.

Konsultatsioonideks palume eelnevalt aeg broneerida **Aino Viinapuu** telefonil 528 1275. Konsultatsioonid toimuvad enne infopäeva vastavalt broneeritud kellaaegadele või vastavalt kokkuleppele. Infopäev ja konsultatsioonid on tasuta.

Alus: Maaeluministri 23.10.2015 määrus nr 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus“.

Baasinfo kättesaadav www.joemaa.ee kodulehel rubriigis taotlejale, taotlusvoorud ja strateegia.

Infopäevade korraldamine toimub koostöös Tori Vallavalitsusega.

Kontakt: Aino Viinapuu, Rohelise Jõemaa Koostöökogu juhataja liige, tel 528 1275.

Projektitaotluste hindamise tähtaeg tegevusgrupis on 31.05.2018. Täpsem informatsioon strateegia, meetmete, hindamiskriteeriumite ja taotluste menetluskorra kohta koduleheküljel www.joemaa.ee. Konsultatsiooni aja palume eelnevalt kokku leppida tel 528 1275 või 5306 4810 või info@joemaa.ee.

Taotluste vastuvõtt toimub ainult elektrooniliselt PRIA uues e-teenuse keskkonnas ajavahemikul 5.-18. märts 2018. a. Taotluste vastuvõtu ajal konsultatsioone ei toimu.

MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu (PLPK) avab LEADER-taotlusvooru projektitaotluste vastuvõtmiseks

Taotlusvoor on avatud 19.03.18 kell 8 kuni 23.03.18 kell 16. LEADER projektitoetust saavad taotleda haldusreformi eelselt PLPK tegevuspiirkonda kuulunud KOV-id (sh nende õigusjärglased) ja vähemalt kuus kuud PLPK tegevuspiirkonnas tegutsenud MTÜ-d, SA-d, mikroettevõtjad.

PLPK LEADER tegevuspiirkond on endiste Audru, Häädemeeste, Kihnu, Koonaga, Saarde, Sauga, Tahkuranna, Tõstamaa, Varbla valdade territooriumid.

Projektitaotleja peab uue e-PRIA www.pria.ee kaudu projektitoetuse taotluse esitamisel kinni pidama taotlusvooru tähtaegadest, kellaaegadest ja esitama kõik nõutavad dokumendid.

Palume tutvuda PRIA kodulehel LEADER-meetme ja PLPK kodulehel www.plp.ee

menüüs > projektitaotlejale PLPK meetmetega, sh. PLPK poolt nõutavate lisadokumentidega (vt meetmelhel lg 5).

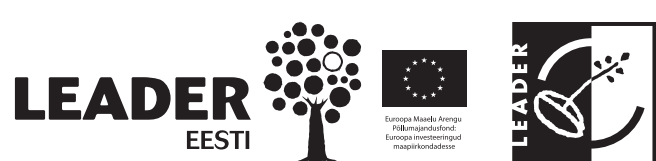
LEADER projektitoetust saab taotleda järgmistest PLPK meetmetest:

Meede 1 Ettevõtluse arendamine ja mitmekesistamine. Taotlejaks saavad olla KOV-d, vähemalt kuus kuud tegevuspiirkonnas tegutsevad ettevõtjad, ettevõtjate MTÜ-d (üle 50% ettevõtjad). Maksimaalne toetus 50 000 eurot. Toetus kuni 60%, omaosalus vähemalt 40%

Meede 2 Aktiivne kogukond. Taotlejaks saavad olla KOV-d, vähemalt kuus kuud tegevuspiirkonnas tegutsevad MTÜ-d, SA-d. Maksimaalne toetus 30 000 eurot. Toetus kuni 90% (taristul kuni 60%), omaosalus vähemalt 10 % (taristul vähemalt 40%).

PLPK INFOPÄEVAD PROJEKTITOETUSE TAOTLEJATELE TOIMUVAD:

- Tahku Tares (Häädemeeste, Tahkuranna piirkond) 13.02.2018 kell 17.00;
- Kilingi-Nõmme klubis (Saarde piirkond) 14.02.2018 kell 17.00;
- Tõstamaa rahvamajas (Tõstamaa, Varbla piirkond) 19.02.2018 kell 17.00;
- Kihnu rahvamajas 20.02.2018 kell 11.00;
- Audru koolis PLPK büroos (Sauga, Audru, Koonaga piirkond) 20.02.2018 kell 18.00.
- NB! Iga huviline võib valida infopäeval osalemiseks sobiva aja ja koha. Lisaks nõustamise võimalus PLPK büroos tööpäeviti kokkuleppel.**
- Lisainfo tel 433 1053 ja 509 2261 või plpparnu@gmail.com**

Õpilaste tasuta sõit Pärnu maakonna avalikel bussiliinidel

ERIKA NÕMM
NOORSOOTÕO NÕUNIK

Tasuta sõidu õigus on õpilastele kodu ja üldharidus- või huvikooli vahel õppetöö perioodil vastavalt igale õpilasele kinnitatud sõidukordade arvule kodu ja kooli bussipeatuste vahel. Õpilaste tasuta sõiduõigus on seotud iga õpilase isikukoodiga, selle kaudu isikustatud bussikaardiga (Pärnumaa Ühiskaart) või on sõidud kantud e-õpilaspiletile. Tasuta sõiduõiguse väljastamisega tegeleb MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus (PÜTK). Kohalikul omavalitsusel on kinnitaja roll. Üldharidus- ja huvikoolid esita-

vad tasuta sõiduõigust vajavate õpilaste nimekirjad kohalikele omavalitsustele kinnitamiseks, kes edastab nimekirjad PÜTK-le. Õpilase sõiduõigustel on kehtivuse aeg, vastavalt kooli või huvikooli õppe-tegevuse ajale. Bussikaardi kohta uuri lähemalt iseteeninduse lehelt internetis <https://parnu.pilet.ee> Tasuta sõiduõiguse saamiseks või sõidukordade/ perioodi pikendamiseks või muutmiseks peaks õpilane oma soovid edastama üldharidus- või huvikoolile, kes saadab need kohaliku le omavalitsusele kinnitamiseks. Küsimuste korral või info saamiseks võib pöörduda erika.nommm@torivald.ee või tel 515 4337.

Politsei kontaktandmed

PIRET DREIMANN
PIIRKONNAPOLITSEINIK

Alates 1. jaanuarist 2018 teenindavad Tori valda piirkonnapolitseinikud **Piret Dreimann** ja **Rain Reinson** ning noorsoopolitseinik **Andrea Rebane**. Sauga ja Are piirkonda teenindab Rain Reinson. Tori ja Sindi piirkonda Piret Dreimann. Meie tööruumid asuvad Sindis, Paide mnt 5 ja kontakti saate: Rain Reinson 57880232; rain.reinson@politsei.ee Andrea Rebane 53524912;

andrea.rebane@politsei.ee Piret Dreimann 57703075; 6123551; piret.dreimann@politsei.ee Teie paremaks teeninduseks võtame ka piirkondades vastu, kuid võimalik on ka kohtumine kokku leppida teile sobival ajal. Oleme loonud ka sotsiaalmeedias Facebooki lehe www.facebook.com/Tori-valla-noorsoo-ja-piirkonnapolitsei, kus kajastame olulisi teemasid ning kuhu on võimalik kirjutada oma tähelepanekuid. Kui vajad kiiresti abi, helista kohe hädaabinumbri 112 ja Sulle vastab häirekeskus.

Noorsoopolitseinik Andrea Rebane, piirkonnapolitseinikud Rain Reinson ja Piret Dreimann.

Mõtle kaasa: kus võiksid asuda meie valla kirjakastid?

SIMO FEOFANOV
PÄRNU JAOTUSKESKUSE JUHT

Omniva korrastab kirjakastide võrgustikku, et paigutada kirjakastid nähtavatesse ja käidavatesse asukohtadesse, kus inimestel oleks neid mugav kasutada. Parimate asukohtade välja selgitamiseks palutakse kohalike inimeste ja kogukondade abi. Kirjakastide paremate asukohtade leidmiseks ootab Omniva ettepanekuid kuni 13. veebruarini aadressil info@omniva.ee. Ettepanekule tuleb kindlasti lisada valla ja küla täpne nimi ning võimalikult täpne asukoha kirjeldus. Kirjakastid on olnud praegustes asukohtades üldjuhul juba pikki aastaid, kuid inimeste liikumisteed ja harjumused võivad olla selle aja jook-sul muutunud. Selleks, et postiteenu-se kasutamine oleks inimestele mugav,

paigutatakse kirjakastid sinna, kus elanikel on neid lihtne kasutada. Kirjakastide võrgustiku uuendamine johtus eelmisel aastal läbi viidud uuringust, kus ilmnnes, et inimesed soovivad kirjakaste näha eelkõige koh-tades, kus nad niikuinii käivad – poe, vallamaja, raamatukogu vms juures. Uuring kinnitas Omniva statistikat, mille järgi kasutavad inimesed käida-vates kohtades asuvaid kirjakaste roh-kem, isegi kui vähemkäidavas kohas asuv kirjakast on elu- või töökohale lähemal. Kirjakastide asukohtade valikul arvestatakse valla ja elanike ettepane-kuid, lähtudes eeldusest, et kirjakastid jääksid igal juhul elu- ja töökohadest mõistlikusse kaugusesse. Kirjakastid on need, mida inimesed kasutatavad kirjade saatmiseks. Post-kaste, mille kaudu inimestele ja ette-võtetele/asutustele posti kätte toime-tatakse, ümberkorraldus ei puuduta.

Sotsiaalhoolekande korraldusest uues vallas

PRIIT RUUT
ABIVALLAVANEM

Sotsiaalhoolekande tagamine ning elanike toimetuleku toeta-mine on kohaliku omavalitsuse üks olulisimaid ülesandeid. See on valdkond, kus haldusreformi tulemusena toimuvad ümber-korraldused ei tohi tavakodaniku-olla negatiivselt tajutavad. Peavarju, stüia ja muud esma-vajalikku vajame olenemata sellest, millises omavalitsuses elame või kuidas riik oma elu parasjagu ümber korraldab. Sellisest põhimõttest lähtudes üritame ühendada nelja erineva omavalitsuse sotsiaalhoolekan-de korraldust. Loodan, et üld-joontes on see senini ka õnnes-tunud, mõningad tagasilöögid segastest aegadest tingituna on paratamatud. Esimeseks sihiks oleme võt-nud ühtlustada makstavad sotsiaaltoetused, mis seni on olnud erinevad ning mida on ühinenud omavalitsustes maks-tud erinevatel põhimõtetel. Nii sotsiaaltoetuste kui ka eluase-mekulude ja hooldajatoetuste suuruse ühtlustamiseks oleme

vastavad eelnõud volikogule esi-tanud. Kuna kolm valda ning Sindi linn on siimaani maks-nud omavalitsuste eelarvetest mitmeid erinevaid toetusi, on paratamatu, et kõiki neid endi-sel kujul jätkata ei saa ja ei ole ka mõttekas. Seega on toetusi, mis kaovad, kuid ka neid, mis asemele tulevad või kopsaka-maks muutuvad. Asja ümber-vaatamise põhjus ei seisne siiski ainult haldusreformis, vaid see on tingitud ka riigipoolsete uute toetuste sisseseadmisest. Üheks näiteks on siin matusetootus, milleks riik nüüd omavalitsus-tele raha eraldab ja seetõttu saa-me lahkunu ärasaatmist toetada juba oluliselt suurema summa-ga. Samuti on uus riiklik toetus üksi elava pensionäri toetus, mille maksmine kord aastas 115 euro ulatuses aitab mõne suurema kulutuse katta. Valda juhtiva võimukoalitsiooni lep-pe kohaselt tõuseb sünnitoetus 500 euroni ja koolitee alustaja toetus 100 euroni. Seega on uues vallas asju, mis muutuvad, kuid oluline on, et asjad, mis senini hästi toimisid, oleks nii ka edaspidi. Üheks selliseks on asjaolu, et sotsiaal-

töötaja poole saab pöörduda senistes asukohtades, ehk siis endistes vallamajades ja Sindi raekojas. Sotsiaaltöö spetsialis-tide teeninduspiirkonnad on esialgu jagatud vanade omava-litsuste piiride järgi, kuid vaja-duse ilmnedes saame tulevikus korrekture teha. Tähtis on, et inimene saaks pöörduda sinna, kus tal mugavam. Koduteenu-se ning sotsiaaltranspordi osu-tamiseks on kogu valla peale neli avahooldusspetsialisti, neist igaühel on kasutada tööauto. Lastekaitsetööd teevad laste-kaitsenõunik ning kaks omas piirkonnas juhtumitega tegele-vat spetsialisti. Värskelt ametis-se asunud sotsiaalnõuniku es-maseks ülesandeks on erinevatel alustel toiminud hoolekandelise abi alused ühtseks tervikuks kokku siduda. Ülalpool mai-nitud toetuste ühtlustamisega oleme alustanud, teenused oo-tavad oma järege. Uue valla sotsiaallosakonna ametnike ja töötajate kontak-tid koos teeninduspiirkondade ning teenistuja töökoha asuko-haga on leitavad nii valla kodu-lehel www.torivald.ee kui ka ära toodud käesolevas vallalehes.

Alates 1. märtsist on Sindi linnas jäätmeveo ainuõigus järgneval neljal aastal AS-il Eesti Keskkonnateenused

AS Eesti Keskkonnateenused saadab kõikidele senistele jäätmeveo klientidele posti või e-posti teel uue jäätmeveo lepingu vastavalt andmetele, mis on edastatud vedajale jäätmevaldajate regist-riga kohaliku omavalitsuse poolt. Kõigil, kes ei ole saanud 20. veebruariks eeltäidetud lepingut, palume ühendust võtta AS Eesti Keskkonnateenuste klienditeenindusega, et täpsustada aadress, kuhu eeltäidetud leping saata. Lihtsaim võimalus lepingu sõlmimiseks on saata oma andmed kodu-lehe kaudu – vastava ankeedi täitmiseks leiata ve-daja kodulehelt keskkonnateenused.ee, klikates menüüst “Klienditugi” „Võta meiega ühendust“ „Leping“. Leping sõlmimiseks võib andmed saa-ta ka tavapostiga Musta tee 9, 15551 Viljandi või e-postiga parnu@keskkonnateenused.ee. Või-malusel kasutada eelpool viidatud infokanaleid. Korraldatud jäätmeveo rakendumise perioodil võib telefoni teel kontakteerumine olla raskenda-tud ja ootejärjekord pikaks venida. ASi Eesti Keskkonnateenused poolt saadeta-vates eeltäidetud lepingutes on kirjas iga kinnis-tu kohta jäätmete veokuupäevad ja veosagedus. Palume pöörata tähelepanu lepingus kajastatud veokuupäevadele, sest uue vedaja tulekuga või-vad harjumuspäraseks saanud jäätmeveo päevad suure tõenäosusega muutuda. Juhul kui jäätmete väljaveopäeval jäätmeid vedajale üle ei anta, on vedajal õigus esitada nn. tühisõidu arve. Palume tagada lepingus märgitud kuupäeval konteinerile ligipääs, tõrgete olemasolu korral tuleb vedajat ette teavitada vähemalt üks tööpäev, sh ilmasti-kust tingitud probleemid, läbimatu tee jms. Eeltäidetud lepingutesse tuleb lisada kindlasti kontaktandmed – telefon, e-post ja leping allkir-jastada ning postitada allkirjastatud lepingu üks eksemplar aadressile **Musta tee 9, 15551 Viljan-di** või digitaallallkirjastatult e-posti teel aadressile parnu@keskkonnateenused.ee. Keskkonna-säästlikkusest tulenevalt soovime märkida le-pingusse arve saatmine e-posti teel. E-posti teel saadetav arve jõuab aadressaadini varem kui posti teel saadetav ja aitab reaalselt kaasa paberikulu vähendamisele ning säästa loodust. Ühtlasi tuleme meelde, et vastavalt Sindi lin-na heakorraeeskirja § 5 lõige 6 peavad kõik majad olema varustatud numbrisildiga. Kindlasti tuleks mees pidada seda, et lepin-gule reageerimata jätmine ei vabasta korraldatud jäätmeveost. Jäätmeveo minimaalne sagedus Sin-

di linna haldusterritooriumil on eramute juures vähemalt üks kord nelja nädala tagant ja korte-relamute juures üks kord nädalas. Kui kinnistul puudub elu- või äritegevus või seda kasutatakse hooajaliselt, on teil võimalik kohalikust omava-litsusest taotleda vabastust korraldatud jäätme-veost. Selleks tuleb teil esitada kohaliku omava-litsusele vastav taotlus. Omavalitsuse korralduse saabudes teeb vedaja muudatused jäätmeveos. **AS Eesti Keskkonnateenused korraldab koostöös kohaliku omavalitusega jäätmeveo infopäeva.** Vedaja esindajad vastavad koha-peal teie küsimustele ja abistavad lepingu sõl-mimisel. **Infopäev toimub 15.02.2018 kell 12.30-14.30 Tori Vallavalitsuses aadressil Pärnu mnt 12, Sindi ja kell 17.30-19.30 Sindi Seltsimajas (Pärnu mnt 44, Sindi).**

HINNAKIRI

Jäätme-mahuti maht m³	Ühe jäätme-mahuti tühjendus (km 20%) EUR	Ühe jäätme-mahuti ühe kuu üür (km 20%) EUR
kuni 0,08	0,80	0,00
kuni 0,12	1,20	0,00
kuni 0,14	1,40	0,00
kuni 0,19	1,90	0,00
kuni 0,24	2,40	0,00
kuni 0,36	3,60	0,00
kuni 0,37	3,70	0,00
kuni 0,60	6,00	0,00
kuni 0,66	6,60	0,00
kuni 0,77	7,70	0,00
kuni 0,80	8,00	0,00
kuni 1,10	11,00	0,00
kuni 1,50	15,00	0,00
kuni 2,50	25,00	0,00
kuni 4,50	45,00	0,00

Korraldatud jäätmeveo kohta saab küsida lisainformatsiooni Tori Vallavalitsusest telefo-nidel 5253 929, 5594 0777, e-posti aadressidel janne.soosalu@torivald.ee, helen.mihkelson@torivald.ee ja AS Eesti Keskkonnateenused klienditeenindusest telefonil 435 5025, e-pos-ti aadressil parnu@keskkonnateenused.ee või vedaja kodulehel keskkonnateenused.ee.

Õpilaste meenutused Erasmus+ projektireisidest

Reis Saksamaale

HANNABELL ŽUKOV
SAUGA PÕHIKOOI 7. KLASS

6.-12. novembril viibisid Sauga põhikooli õpilased **Kevin Reimann, Mark-Sander Ardel, Rain-Robin Kurg, Henri Pärn,**

Hannabell Žukov ja **Pilleriin Tärnpu** koos õpetajate **Karolina Toomsalu** ja **Tiina Pärnaga** Erasmus+ projekti „Managing schools’ environmental impacts” raames Saksamaal Hamelnis.

Teisipäeval külastasime Albert-Einsteini gümnaasiumi, käisime linnaekskursioonil koos Hamelini linnalegendist võetud tegelase vilepillipuhujaga, ning lõpetasime öhtu *bowlingut* mängides. Kolmapäeval oli meil ekskursioon Ohrbergi päikeseinstituudis. Lisaks sellele oli meil ka töötuba, kus me tegime päikesepaneelil töötava ventilaatori, sellega saigi päev läbi ja me veetsime öhtu võõrustava perega. Neljapäeval külastasime Wolfsburgis asuvat autolinnakut ning käisime WV autotehases ekskursioonil. Reedel olime oma võõrustava õpilasega kahes esimeses tunnis, pärast seda läksime biogaasi tehasesse, kus meile näidati, millest ja kuidas on biogaas tehtud. Öhtu lõpetu-

seks pidime koostama ettekande neljapäevast ning esitama teistele projekti liikmetele. Laupäeval veetsime palju aega võõrustava perega. Pühapäeval lendasime tagasi Eestisse.

Kõige toredam oli Autolinnakus ja Volkswageni tehases, sest seal nägime vanu ja uusi autosid ning

ning sellele järgnes ajalooliste koh-tadega tutvumine Seydishiris. Adile Baysali kultuurimuuseumis toimus lühikülustus koos giidiga, hiljem nautisime seal ka lõunasööki. Kui kõhud täis, läksime kohta, kus kasvatatakse taimi ning saime ise ka mandlite ja tammede seemneid mulda panna. See oli miski, mida ma poleks ise ilmselt kunagi teinud. Kolmapäeval külastasime tehast, kus tehakse alumiiniumi. Sellele järgnes päikesepaneelide ala külastamine. Hiljem käisime ka Tinaztepe koopas, mis on 1650 meetrit pikk. Pidime terve tee treppidest jalgsi kõndima. See oli väga väsitav, aga asjad mida me seal näha saime, olid seda väärt. Öhtul nautisime õhtusöök koos Türgi partnerkooli õpetajatega. Saime suhelda ning palju nalja.

EMILY-SOFIA MERIVÄLJA
SAUGA PÕHIKOOI 9. KLASS

Neljapäeval käisime me Seydeshir’i koolis, kus tutvustasime oma projekti ühele koolile. Ürituse lõpus tänati kõiki osalejaid. Koolimajas tutvusime ka õpilastega – rääkisime ja tegime pilte. Käisime ka Beysehir’i jäätmete taaskasutuskeskuses ja mošees, mis oli väga ilus. Põhivärvid seal olid pruun ja sinine. Nautisime jalutuskäiku Beysehiri järve ääres ning selle lähedal asuvas pargis. Nägime seal ka kaunist päikeseloojangut. Reedel käisime jäätmete põletamis- ja soojusenergia tehases. Asutuse taga oli mägi, mis oli turbaga kaetud prügimägi. Konya teaduskeskuses oli meil vaba aega, hoone oli küll väga suur, aga tegevusi vähe. Veetsime ka aega Konya troopilises liblikaorus ja Melvana muuseumis, mis oli täis nii turistide kui ka usklikke. Öhtul nautisime õhtusööki Kule Sini restoranis 42. korrusel.

se, kuidas neid kokku pannakse. Samuti oli uus kogemus võõras peres ööbida.

Reis Türgi

KÄROLIN ROHTLA
SAUGA PÕHIKOOI 8. KLASS

29. oktoobrist 5. novembrini viibisid Sauga põhikooli õpilased **Evelina Gorjatševa, Kārolin Rohtla, Anders Vugt** ja **Emily-Sofia Merivälja** koos saatvate õpetajate **Arvo Tali** ja **Magdalena Doners-takiga** Erasmus+ projekti „Eco friendly actions” raames Türgis Konyas.

Esimesel päeval Türgis käisime maavalitsuses ja jalutasime linnas. Pärast seda nägime linnapead

Erasmus+

ARCHIMEDES

Maadlusklubi Leo Sindi maadlejad noppisid medaleid

RAIKO HIIS
SPORDIKLUBI LEO JUHATUSE LIIGE

Haapsalus 6. jaanuaril toimunud 14. Dünamo auhinnavõistlustel kreeka-romaa maadluses saavutas vanuseklassis 2008 ja nooremad **Ramon Uiibo** 5. koha (- 35kg).

Kohtla-Järvel 13. jaanuaril **Avo Talpase** 38. mälestusvõistlustel kreeka-romaa maadluses rahvusvahelisel tugevatasemelisel turniiril saavutasid kadettide vanuseklassis **Raimond Uiibo** 2. koha (- 51kg) ja **Robyn Paulberg** 4 koha (- 71kg); täiskasvanute vanuseklassis **Randel Uiibo** 3. koha (- 72kg).

Kohtla-Järvel 14. jaanuaril Nublust Nabiks I etapil vabamaadluses vanuseklassis 2003 ja nooremad saavutasid **Markkus Maripuu** 3. koha (- 26kg), **Brenet Juninen** 5. koha (- 23kg), **Armin Kull** 10. koha (- 29kg) ja naistemaadluses

Fotol: Riho Uiibo, Randel Uiibo, Harri Timberg, Robyn Paulberg, Martin Timberg, Raigo Paulberg, Raimond Uiibo

Mirelle Juninen 3 koha (- 39kg) ning **Nele Maripuu** 4. koha (- 54kg).

Maadlusklubi Leo tänab heade

tulemuste eest **Gristen Heinmet-sa**, kes valiti 2017. aasta Pärnumaa parimaks noortetreeneriks, **Harri Timbergi** ja **Kauri Mitti**.

Riigi juubeliaasta algas Sindi gümnaasiumis relvarahu aastapäeva tähistamisega

URMAS SAARD
SINDI GÜMNAASIUMI INFOJUHT

Mitmeid rahvuslikke ja riiklikke traditsioone austav Sindi gümnaasium alustas ka käesolevat aastat Vabadussõjas võidelnute mälestuspäeva tähistamisega koolimaja aulas.

Traditsiooniliselt rivistusid sinimustvalgete kandelippudega auvalvesse Sindi gümnaasiumi õpilased, MTÜ Eesti Lipu Seltsi

ga mälestuskorvi lipu seltsi poolt. Sorin hindas uusaastaõöl rahvusringhäälingus mängimata jäänud hümnit vähem tähtsaks sellest, mis tehti ära 1919. aasta viimasel päeval. 31. detsembril sõlmiti Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel vaherahuleping, mis hakkas kehtima 1920. aasta 3. jaanuaril kell 10.30.

Lillekimbuga avaldas Vabadussõjas langenutele austust ka Tori vallavanem **Lauri Luur** (fotol), kelle sõnul pole kätte võidetud

Foto: Urmas Saard

noored abilised. Sedakorda seisis kuuekesi näoga rahva poole kooli õpilasesindus ja Sindi noortevolikogu algatusgrupp. Pärast avasõnu süütas Sindi gümnaasiumi direktor **Ain Keerup** langenud sõjameeste mälestustahvli ees küünla. Õpetaja **Lembit Roosimäe** palus täpselt kell 10.30 jääda minutiks mälestusseisakule. Samal ajal helisesid Sindi kiriku kellad. Roosimäe asetas esimesena koolipoolse lillekorvi mälestustahvli ette. Lillede asetamise juures ütles ta muuhulgas, et Sindist ja selle lähedusest läks Vabadussõtta umbes kaheksakümmend rahvaväelast, nagu neid tollel ajal nimetati.

Pärnu abilinnapea **Marko Šorin**, samuti lipu seltsi liige nagu ka Roosimäe ja Keerup, tõi lintide-

riiklik vabadus iseenesestmõistetav saavutus, sellepärast tuleb vabaduse hoidmise nimel igal päeval tegutseda.

Traditsioon austada Vabadussõjas võidelnuid ja pidada igal aastal relvarahu kehtima hakkamise hetkel vaikuseminutit sai alguse kahekümnendatel aastatel. Relvarahu mälestushetke avaliku pühitsemise elustas uuesti Eesti muinsuskaitse selts aastal 1990. Täpselt kell 10.30 saatis Eesti Raadio eetrisse vastava märguande, kirikute kellad helisesid, trammid ja trollid peatusid. Sestsaadik jätkatakse mälestushetke alalhoidmist tänaseni, ka Sindis. Eesti muinsuskaitse seltsi kuulunud poliitikute algatusel tähistatakse 3. jaanuari lipupäevana alates aastast 2006.

Foto: Ene Aron

Eesti tehnika- ja spordiliidu mudelistide hooaja lõpugala toimus 16. detsembril Tallinnas Nõmme noortemajas.

Sindi noortekeskuse automu-

delsimi ringi noor **Andy Aron** (fotol keskel) tuli neljandat aastat järjest Eesti parimaks juunioriks, edastades konkurente mäekõrguselt.

Kooliõpilased loodusturismis 2017-2019

ERIKA NÕMM
NOORSOOTÕÕ NÕUNIK,
"KOOLIÕPILASED LOODUSTURISMIS
2017-2019" PROJEKTJUHT

18. jaanuaril toimus projekti „Kooliõpilased loodusturismis 2017-2019“ raames töötuba „Talvine Soomaa“.

Töötöa eesmärk oli tutvustada Eesti ühtesid väärtuslikumaid loodusmaastikke: Soomaa suurimat luhaala ja ühte suurimat raba; näidata, millist tüüpi turismi on neil maastikel võimalik teha; tunda rõõmu asulatest kaugel olevas looduses liikumisest. Matkajuhtideks olid **Algirdas-Andrus Martsoo** ja **Kaspar Leppik**.

Halliste luhal tutvuti, millisena näeb välja üks suuremaid poollooduslike kooslusi Soomaal ja Eestis; seletati, mida tähendab mõiste poollooduslik kooslus; räägiti, millist kasu saavad linnu-, taime- ja loomaliigid, kui inimene luhta niidab või seal loomi karjatab.

Õpilased sõitsid luhal tõukekelkudega ja matkajuht rääkis, kuidas teha turismi sellises maastikus – talvel kelkudega, suvel jalgsi ja üleujutuse ajal kanuuga. Kuna Halliste luha puhul on tegu kõige sagedamini üleujutusvee alla jääva alaga Soomaal, räägiti üleujutuse tekkimisest põhjustest ja kirjeldati, kuidas see kulgeb ja mis sellega kaasneb. Koos õpilastega arutati elu võimalikkusest Soomaal ajaloos ja tänapäeval.

Lisaks eelnevale käisime räätsadega rabamaastikul. Matkajuht rääkis raba ja seda ümbritseva rabarinnaku tähtsusest,

seal kasvavatest taimedest ja seal elavatest tähtsatest linnu- ja loomaliikidest. Räätsadega rappa minek on Eesti turismis kõige populaarsem raba külastuse viis, õpilastega arutati teemal, mis kasu või kahju võib turism rabale tuua. Tutvuti nii luhal kui rabas leiduvaid loomade ja lindude tegevus- ja jalajälgedega.

Pea viis tundi värskes õhus matkamist oli väsitav, ent väga hariv ja põnev! Kosutuseks sõime maitsvat suppi ja küpsetasime lõkkel vorste.

Suur tänu korraldajatele ja osalejatele!

Projekti „Kooliõpilased loodusturismis 2017-2019“ kirjutamise idee tuli Soomaa piirkonnast turismiettevõtjalt. Soomaa on atraktiivne turismipiirkond, kus on erinevaid võimalusi tu-

risemiseks ja ettevõtlusega tegelemiseks. Läbi projekti tegevuste ja töötubade tutvuvad Tori põhikooli õpilased piirkonna erakordselt rikkaliku loodus- ja kultuuripärandiga, Soomaa loodusega ning ettevõtluse ja ettevõtlikkusega, saavad teadmise, et minu kodukohas on see võimalik.

Projekti tegevused toimuvad käesoleval ja järgmisel õppeaastal 7.-9. klassi õpilastele. Mõlemal õppeaastal saab programmis osaleda 20 õpilast.

Kokku toimub projekti raames üheksa töötuba, septembrist maini igal kuul üks töötuba, millele eelneb teema teoreetiline tutvustamine.

Projekti rahastab LEADER-programmi kaudu PRIA.

Tori vallas tegutseb kaks noorte tugilat

HELENA RANDLAHT
NOORSOOTÕÕTAJA

Pärnumaal on hetkel toimemas neli noorte tugilat – Are avatud noortekeskuses, Sauga avatud noortekeskuses, Paikuse avatud noortekeskuses PaNoKe ja Pärnu noorte vabaajakeskuses. Kuigi tugilad tegutsevad siinsete noortekeskuse all, ei tähenda see seda, et teenust pakutakse vaid nendes piirkondades. Kõikidel Pärnumaa tugila töötajatel on alati valmisolek võtta vastu ka teiste piirkondade noori, vajadusel võetakse ette ka pikem sõit abivajajani teise osavaldale või valda.

Tori vallas tegutseb kaks noorte tugilat – Ares ja Saugas, kahepeale on juhtumeid juba 176 ja see arv kasvab iga päevaga. Tugila on aidanud noori tagasi kooli ja toetanud seal püsimist, viinud noori kokku tööandjatega, suunanud vabatahtlikku tööd tegema ja välisvahetusse, korraldanud grupitegevusi, nõustanud noori, koos noortega korraldanud üritusi ja korjandusi, teinud infotööd noortekeskustes, koolides ja teistes organisatsioonides ning, mis veel olulisem, toetanud noori nende retkel eesmärgini. Kõige tähtsam tugila töös on hea

koostöövõrgustik ja selle muster- näidiseks on Are tugila töötaja **Pille Kuusik**, kes sai tunnustuse kui 2017. aasta parim koostööpartner töötukassale Pärnumaal.

Pärnumaa tugila programmis on osalenud juba ligi 350 noort. Tööpoolet, kõik neist ei seisa silmitsi murega, et neil puudub töö või nad on jäänud hätta hariduse omandamisega. Paljudel noortel on lisaks veelgi raskemad mured ja ummikseisud, mida nad ise kuidagi lahendada ei oska. Tugila töötajatel on tulnud seista nendegi kõrval, kes on kriminaalkorras karistatud ja tahavad oma elustiili muuta, kuid ei tea, kuidas. Depressioonis noored vajavad lihtsalt kedagi, kellega oma mõtteid ja tundeid jagada – ka selliste noorte vanematele on tugila spetsialist hea toetaja, kaasates nad noore võrgustikku ja andes neile võimaluse lastevanemate tugigrupis kogemusnõustamisel osalemiseks. Hetkel tegutseb Pärnumaal kokku kaheksa tugila töötajat, kes kõik näevad, et selline tugisüsteem on väga hästi toimiv ja tulemuslik. Vajadus selle teenuse järgi kasvab, kuna teadlikkus tugila võimalustest on kogukonnani jõudnud ja üha rohkem tuntakse ära olukordi, millal selline abi kohane on.

2018. aasta tuleb noorte tugi-

lale loodetavasti sama tegus kui eelmine. Sellel aastal on plaanis teha veel rohkem teavitustööd, alustada üritustesarjaga „Karjääriõhtud“ ja „Beebikool noortele vanematele“ ning tugevdada suhteid koostööorganisatsioonidega, et ühiselt olla noortele toeks. Meie tegemistel tasub silma peal hoida Facebooki lehel Pärnumaa Noorte Tugilad, kus saab ka tugila töötajatega mugavalt ühendust võtta.

Noorte tugila programmi kolmeaastane tegevuskava lõpeb 2018. aastaga, kuid senine töö ja juhtumite analüüs näitab, et vajadus programmi jätkumiseks ja pakutavate teenuste järele on väga suur.

Noorte tugila töötajad Tori vallas: Pille Kuusik, tel 518 4561, e-post noortekeskus@arevald.ee; Helena Randlaht, tel 5691 8008, e-post tugila@sauga.ee

Rohkem infot leiab www.tugila.ee.

Noortekeskuste noorte tugila programmi tegevuste elluviimist rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhoivevalmiduse parandamine“ raames.

TORI VALLA RAAMATUKOGUDE
LAENUTUSTE EDETABEL 2017

Sindi linnaraamatukogu
Laenutusosakond
Tohvri, E. „Irdabelu“
Sander, M. „Litsid I“
Lippur, M. „June/Julien“
Bradley, A. „Piruka magus põhi“
Tremayne, S. K. „Külmakaksikud“
Sander, M. „Litsid II“
Moyes, J. „Kui kõik kokku liita“
Justiss, J. „Keelatud ööd vikondiga“
Moyes, J. „Pärast sind“
Pauts, K. „Politseiniku tütar“

Lugemissaal
Võrno, H. „Missioon“
Sand, I. „Armastades ennast“
Rosin, K. „Mina olen väärtuslik“
Ellis, R. „Reiki ja seitse tsakrat“
Wellmann, J. „Õnnelik üksi“
Maitreyabandhu „Elu täie tähelepanuga“
Laar, M. „Eesti suured armastuslood“
Petrone, E. „Inspireerivad armastuslood läbi aegade“
Lauristin, M. „Marjustini sajand“

Lasteosakond
Ilves, E. „Linnu lood“
Ader, K. „Kui mina sirgusin suuremaks“
Widmark, M. „Haiglamõistus“
Finn, P. „My Little Pony“
Kivirähk, A. „Leiutajateküla Lotte“
Galinska, B. „My Little Pony“
Made, R. „Salaroheline hiis“
„My Little Pony“
Widmark, M. „Loomapoemõistus“
Grimm, S. „Greta Päikesekiir“

Tori raamatukogu
Kangro, M. „Klaaslaps“
Coelho, P. „Spioon“
Vatmann, K. „Ärge jätke mind üksi“
Sander, M. „Litsid“ I ja II raamat
Sepa, T. „Kullake“
Rohelend, B. „Sa pead suudlema Silvat“
Pauts, K. „Tulekandja“
Murula, E. „Ma olin elus lasteaednik. Torist“
Kivimaa, E. „Sirje ja Väino Puura“
Rohtla, E. „Mine ja kaota ennast“

Jõesuu raamatukogu
Tohvri, E. „Irdabelu“
Soonik, M. „Elamisjulgus“
Lind, T. „Tavaline perekond“
Biin, A. „Lossi peremehed“
Künnapas, H. „Mu koju tood sa“

Tohvri, E. „Äri ja armastus“
Lepmaa, M. „Saladus sinu ees“
Tangsoo, J. „Pikse tütar“
Sajo, M. „Ja varjude taga on valgus“
Laidla, S. „Kord öide puhkeb iga aed“

Sauga raamatukogu
Sander, M. „Litsid II“
Raud, M. „Kus ma olen ja kuidas sina võid palju kaugemale jõuda“
Sander, M. „Litsid I“
Kivirähk, A. „Rehepapp, ehk, November“
Tohvri, E. „Irdabelu“
Kivirähk, A. „Kaka ja kevad“
Lember, I. „Hea kasvatuses mees“
Võrno, H. „Missioon“
Johansson, J. K. „Laura“
Kivirähk, A. „Sirli, Siim ja saladused“

Urge raamatukogu
Raud, M. „Kus ma olen ja kuidas sina võid palju kaugemale jõuda“
Fforde, K. „Suvi merel“
Seddon, H. „Püüa mitte hingata“
Ellison, J. T. „Pimeduse piiril“
Rimmer, K. „Salajane tütar“
Chamberlain, D. „Valed meie vahel“
Sten, V. „Vaga vesi“
Pöder, R. „Savimäe“
Kasela, A. „Taevakirju“
Paris, B. A. „Suletud uste taga“

Are Raamatukogu
Kästner, E. „Veel üks Lotte“
Künnapas, H. „Mu koju tood sa“
Kaas, I. „Minu esimesed liblikad“
Tohvri, E. „Irdabelu“
Egner, T. „Sööbik ja Pisik“
Stedman, M. L. „Valgus ookeanide vahel“
Mallery, S. „Armastus võidab“
Lepmaa, M. „Saladus sinu sees“
Rimmer, K. „Salajane tütar“
Laidla, S. „Kord öide puhkeb iga aed“

Suigu raamatukogu
Pauts, K. „Tulekandja“
Ellik, R. „Võõras mündris võõral maal“
Moyes, J. „Mina enne sind“
Moyes, J. „Pärast sind“
Kippel, E. „Meelis“
Vain, P. „Kõige tähtsam küsimus“
Noll, I. „Saamahimu ajal“
Väljaste, E. „Silm sihikul“
Kallentoft, M. „Südaltavine ohverdus“
Lindberg, H. „Sthlm confidential“

Suigu lugudest valmis raamat

VIIU TAMLA
SUIGU RAAMATUKOGU JUHATAJA

Suigu piirkonna külade kultuuriselts andis välja raamatukese „Suigu piirkonna lood ja legendid,“ mis on kodu-uuri **Johannes Tilga** mälestused Suigu piirkonna elustolust ja inimestest XIX sajandi II ja XX sajandi I pooles. Teksti ilmes-tavad Are kooli õpilaste kirjutatud lood ja legendid oma kodukohast. Raamatut saab endale soetada Suigu raamatukogust. Info Suigu raamatukogu telefonidel 446 3494 ja 5306 0752.

Sindi noortekeskusel valmis aastaraamat

HELLE VENT
SINDI AVATUD NOORTEKESKUSE JUHATAJA

Sindi noortekeskuse aastaraamat 2017 valmis noorteaktiivil eesotsas **Kaur Kasemaaga** esmakordselt. Selles on 36 lehekülge 2017. aastal toimunud üritustest ja fotodest. Aastaraamat on mõeldud noortekeskuse sõpradele ja toetajatele kinkimiseks, soovijad saavad sellega tutvuda noortekeskuses kohapeal ja Sindi linnaraamatukogus.

FOTORING

SAUGA AVATUD NOORTEKESKUSES

Mis on fotograafia?

Millised on piltniku töövahendid?

Kuidas teha veelgi paremaid pilte?

Alates 11. aastastele huvilistele

Registreeri:
noortekeskus@sauga.ee

FOTO: DANIEL RINALDO (JUHENDAJA)

VAATAME PILTE - RÄÄGIME FOTOGRAAFIAST - PILDISTAME
TEEME FOTOTÖÖTLUST - KÜLASTAME FOTONÄITUSEID

17. veebruaril kell 10 Tori põhikoolis

Pärnumaa lahtised meistrivõistlused ja Eesti 2018. aasta karikavõistluste I etapp

LAUAMÄNGUDE MITMEVÕISTLUSES
(male, kabe, koroona, lauatenis).

Osalema oodatakse nii lapsi kui täiskasvanuid.

Täpsem info: peakorraldaja Heino Merilaine, tel 520 6092.

SÜNDMUSED

2. veebruaril **Sindi Gümnaasiumis** Tartu rahu- lepingu aastapäevale pühendatud õpilaskonverents 8.-12. klasside õpilastele.

13. veebruaril kell 19.00 **Sauga raamatukogus** Eesti-teemaline mälumäng.

16. veebruaril kell 11 loeb **Sauga Raamatukogus** luulet JAAK KÄND.

21. veebruaril **Jäneselja lasteaias** torditegu. Iga rühm teeb küpsisetordi ja kaunistab selle rahvusliku triibukanga põhimõttel, järgmisel päeval (22.02) pannakse kõikide rühmade tordid kokku üheks suureks tordiks, mida pakutakse nii lastele kui nende vanematele.

22. veebruaril kell 9.30 **Sindi lasteaia** muusika- saalis pidulik aktus "EV 100".

22. veebruaril Eesti Vabariik 100 raames **Jäneselja lasteaia** lavastus "Lugu inimese eluringist ja elust Eestis 100 aasta jooksul" Sauga noortekeskuse saalis. Hommikupoolikul on lavastus lastele ning kell 17.00 peredele.

22. veebruaril **Tori lasteaias** õueüritus lastele "Eesti pidu"

23. veebruaril toimub **Sindi Gümnaasiumis** Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud kontsert-aktus kooli õpilastele ja töötajatele Sindi Seltsimajas.

23. veebruaril toimub **Tori põhikooli** aulas kell 10.05 kogu kooliperele aktus. Loetakse ja lauldakse, kuulatakse parimaid uurimistöid ning autasustatakse tublimaid Juta Musta nimelise stipendiumiga. Aktusele järgneb koolipere lippudega rongkäik kalmistule „Küünlad suurkujudele“ kell 13.05 süüdatakse küünlad Tori kandi tuntud inimestele. Vabadussõja samba juures lauldakse ühiselt laulu „Mu isamaa armas...“ Lippe kannavad 8.-9. klassi noormehed ja neid.

Käimas on **Jänesselja lasteaia** fotokonkurss "100 Eesti asja", et koguda laste poolt tehtud fotosid Eestile iseloomulikest asjadest, nähtustest. Parimatest fotodest valmib pannoo.

NÄITUS

SINDI LINNARAAMATUKOGUS raamatute väljapanek „Vaba riigi tulek“ lugemissaalis.

JÄNESSELJA LASTEAIAS näitus "Laps Eesti kunstis lõimituna luuleklassikaga".

TORI RAAMATUKOGUS on näitus neist viimasel ajal ilmunud Eestit ja Eesti vabariigi loomist käsitlevatest väljaannetest, mis on meie raamatukokku tellitud. Palju erisugust infot riigist ja riigimeestest, aga ka loodusest, armastusest, toidust, kunstist ja kõigest põnevast, mis aitab meie riigi kestmist ja kulgemist veel paremini mõista. Tule ja tutv.

JÕESUU RAAMATUKOGUS saab alates 22. veebruarist kuni aprilli lõpuni vaadata kohalike nobenäppude käsitööd ja meisterdusi näitusel „Kingitus Eesti Vabariigile“. Raamatukogu ootab näitusele käsitöid 19. veebruariks.

SAUGA RAAMATUKOGUS saab näha Pärnu Fotoklubi näitust „Hetki meilt ja mujalt“.

SUIGU RAAMATUKOGUS näitused „100 linnikut“ ja „Suigu piirkonna olulised hooned“.

ARE RAAMATUKOGUS saab EV 100 projekti „Kunst raamatukokku!“ raames näha kohaliku noore Lisandra Luige joonistuste ja maalide näitust.

TEATED

SÕIDUAUTODE REMONT ja rehvivahetus Are töökojas Niidu külas. Info telefonil 509 6486 Veikko

JUUKSUR Elle Tugedam Are vallakeskuses ainult neljapäeviti. Broneerimine ja info telefonil 5615 6600.

PEREÕDE Marlen Ristoja vastuvõtud toimuvad Ares kuu teisel esmaspäeval kl 10-13. Palun võimalusel eelnevalt vastuvõtule registreerida tel 449 4308.

JÕESUU RAAMATUKOGUS toimub meisterdamine neljapäeviti kell 17.00-19.00. Täiendav info Jõesuu raamatukogu Facebooki lehel.

EV 100 raamaes kutsume kokku **TORI KODULOORINGI**. Esimene kohtumine 6. veebruaril kell 15 Tori rahvamajas. Võtame vaatluse alla need hooned, kus on asunud raamatukogu. Seega: mõlemad vallamajad, rahvamaja, kõrtsi ja kooli. Mõte on võimalikult täpselt kirja panna nimetatud majade tegevused, elanikud jms. erinevatel aegadel. Lea Puust: e-post muuseum@torivald.ee, tel 446 6997, 5301 9440.

TORI SOTSIAALMAJAS juuksur 7. ja 28. veebruaril kell 10-16. Pediküür ja maniküür, vajalik eelregistreerimine tel 529 7216.

Pühapäeval, 4. veebruaril kell 11-14 **TORI SOTSIAALMAJAS** suur kogus kasutatud riideid kõigile! Tasuta!

LIPU-MASTID

VEEBRUARIS

-10%

Igaühel on õigus heisata Eesti lipp 365 päeva aastas!

Täpsem info ja personaalne pakkumine:
mastid@hobesol.ee

**Tel 5565 5001
5565 5002**

www.hobesol.ee

Lahkunud on Tori kooli pikaaegne õpetaja

LINDA KOLK
01.03.1941 – 18.01.2018

Leinavad omaksed

Sauga Põhikool alustab eelkooliga!

27. jaanuaril 2018 alustab tööd kooliks ettevalmistav klass.

Tunnid toimuvad laupäeviti kell 10.00-12.00

Õpetaja Maile Lilletai

TUNNID ON TASUTA

Liituda võivad igal laupäeval kõik, kes soovivad septembris tulla õppima Sauga Põhikooli.

Vajalik eelregistreerimine.

Tel. 44 30 032

Õpilastel palume kaasa võtta vahetusjalanõud ja pinal koos kirjatavetega (harilik pliats, teritaja, kustutuskumm, värvilised pliatsid, liimpulk, käärid).

8. veebruar 2018
kell 17:30
Sindi Linnaraamatukogu lugemissaalis
(Pärnu mnt 44)
vaba sissepääs

Inimhetked ja kohtumisretked
Lugude õhtu

Lugusid vestab
giid, maailmarändur
ja jutuvestja Ena Mets

info: enamets@hotmail.com, tel. 55607497

EESTI VABARIIK

Reedel 9. veebruaril 2018
Algusega kell 18.00 Sindi Seltsimajas
Sindi Muusikakooli EV100 kingitus

KONTSERT
MA ARMASTAN EESTIT

ESINEVAD
Sindi Muusikakool
Sindi Muusikakooli vilistlased
Selja Lauluseltsing

AVATUD ON KOHVIK / KONTSERT ON TASUTA

URGE NAISSELTS saab kokku
Urge raamatukogus
esmaspäeval, 19. veebruaril
kell 17.00.

„LOEME 100 TUNDI EESTILE SÜNNIPÄEVAKS!”
Esmaspäeval, 19. veebruaril
kell 17.30-18.30
loeb Jaak Eamets
Urge raamatukogus
katkeid Pärnumaa kirjanike
raamatutest

Tori Valla TeatajaVäljaandja Tori Vallavalitsus
Aadress Pärnu mnt 12, Sindi, Tori vald, 86705 Pärnumaa
E-post tori@torivald.eeToimetaja **Ave Grenberg**, tel 5866 6327
e-post ajaleht@torivald.eeKeeletoimetaja **Piia Salundi**, tel 443 1409

Küljendus ja trükk Hansaprint

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil
ajaleht@torivald.ee

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.

SAUGA NOORTEKESKUS JA RAAMATUKOGU**KUULUTAVAD VÄLJA****JOONISTUSKONKURSI****EESTI 200****MILLINE ON EESTI 100
AASTA PÄRAST?****OOTAME OSALEMA NOORI
VANUSES 6-16 A****VALMIS PILT TOO
NOORTEKESKUSESSE****HILJEMALT 14.02****PARIMATELE
AUHINNAD!**

Lisainfo: noortekeskus@sauga.ee

17.02.2018 KELL 12.00

VASTLAPÄEV

SAUGA NOORTEKESKUSE ÜMBRUSES

*Tasuta hernesupp *Hobusõit *Müügil vastlakuklid!

*Vahvad tegevused täiskasvanutele ja lastele!

Lisainfo: noortekeskus@sauga.ee

ARE HUVIKESKUS

SÕBRAPÄEVA
VIDEODISKO

DJ AARE RAIDSOO
Kuumad 90-ndad st retrodisko, stiilipidu

vanusepiir 18-100 a
pilet 5€ kohapeal

16.VEEBRUAR KELL 21.00 - 02.00

publiku seast valime välja kaks "best dressed" külalist ning premeerime neid julgetele kohaselt

avatud baarid taskukohaste hindadega
(oma söök-jook jäta seekord koju)

info 5105498 Vilja

EESTI

**Tori valla rahva
100 lemmikteost
eesti kirjandusest**

Hea Tori valla raamatusõber!

Aita meie raamatukogudel välja valida
100 kõige enam lugemiselamusi pakkunud
teost eesti autoritelt.Oma lemmikuid saab valida septembri
lõpuni raamatukogudes kohapeal või
veebilehel
<https://goo.gl/forms/r74hTEuzOpNyjKly2>Valitud teostest koostame igas valla
raamatukogus näituse.**OLETE OODATUD NÄITUSELE****„JAAN POSKA JA TARTU RAHU“****SINDI MUUSEUMIS****25.JAAN. – 26.VEEBR. 2018**

TRAD ATTACK!
EESTI TUUR
SINDI SELTSIMAJA
03. MÄRTS • ALGUS 20.00
ÜKSSED AVATUD TUND ENNEALGUST

Laupäeval, 3.veebruaril, kell 17.00**SINDI SELTSIMAJAS****Mälumäng
"VASTA JULGESTI!"****PILET: 2€, õpilastele 1€**

OODATUD ON KÕIK HUVILISED

**Mälumängu viib läbi võistkond
TORUKE**